

Til: PMR

Dato: 23.05.2016

Internasjonaliseringsarbeidet på studiesiden (juss) – status og muligheter

UiOs Strategi2020 vektlegger i stor grad internasjonalisering. Fakultetets strategi for 2010-2020 gjenspeiler UiOs fokus på internasjonalisering, blant annet skal samarbeidet med utenlandske institusjoner økes og flere studenter skal motiveres til å benytte de internasjonale faglige tilbud fakultetet har etablert. For å oppnå UiOs og fakultetets målsetninger i forbindelse med internasjonalisering på studiesiden ble internasjonalisering diskutert på dekanatmøte 04. mai 2016. For å sikre en faglig forankring og formulere konkrete tiltak ble det i dekanatmøtet konkludert med at nedenstående punkter bør diskuteres i PMR:

Studentutveksling

Nedenstående oversikt viser antall inn- og utreisende utvekslingsstudenter fra fakultetet:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Innreisende	148	148	140	159	183	202	218
Utreisende	94	105	78	94	117	113	91

Kilde: DBH (<http://dbh.nsd.uib.no/>)

De siste årene har antall innreisende utvekslingsstudenter økt. Antall utreisende studenter varierer fra år til år, men er på rundt 100 per år. For å promotere utvekslingsmulighetene arrangerer vi hvert semester informasjonsmøter og en utvekslingsmesse, der innreisende studenter presenterer sine hjemmeinstitusjoner. Studentutveksling har hittil stort sett vært drevet av administrasjonen. Erfaringen fra JF, UiB viser derimot tydelig at ledelsen og fagmiljøet må involveres i større grad for å motivere flere studenter til å reise ut.

Studentmobilitet skal ideelt sett ikke bare komme den enkelte studenten til gode, men institusjonen som helhet. Fakultetet ber de utreisende studenter om reisebrev og gjennomfører hvert semester en spørreundersøkelse blant disse. Utover det finnes det ingen ordninger som legger til rette for at fakultetet og dets studenter kan dra nytte av den kompetansen og de erfaringene, som fakultetets utreisende studenter opparbeider seg i utlandet. Muligens ville flere studenter bli inspirert til å gjennomføre et utvekslingsopphold dersom utvekslingsstudentenes erfaringer ville bli bedre

integret i studiehverdagen. Det ville også kunne føre til at utenlandsstudier i større grad ville bli ansett som faglige relevante.

For å øke antall utreisende studenter og for å dra nytte av kompetansen til de tidligere utvekslingsstudentene kan følgende tiltak være relevante:

- presentere utvekslingsmuligheter på velkomstmøtene for nye jusstudenter og kommunisere tydelig at utveksling ansees som en naturlig del av studiene
- motivere fagmiljøet til å promotere utvekslingsmuligheter på forelesninger
- oppfordre tidligere utvekslingsstudenter til å bidra med sin internasjonale erfaring i undervisningen (f.eks. der komparative betraktninger kan være av nytte)
- skape fora, der tidligere utvekslingsstudenter, studenter som ikke reiser på utveksling og faglærere kan diskutere problemstillinger der utvekslingsstudentenes erfaringer/kunnskap kan dras inn

Hvilke av disse tiltakene (eventuelt andre) anser PMR som hensiktsmessige og hvordan kan vi sikre at fagmiljøet bidrar til å gjennomføre relevante tiltak?

Avtalearbeid

Fakultetet har per dags dato rundt 80 utvekslingsavtaler med institusjoner i Europa, Nord-Amerika, Asia og Australia. Den omfattende avtaleporteføljen sikrer våre studenter store valgmuligheter og bidrar til at fakultetet mottar innreisende studenter fra et stort spekter land, kulturer og ulike rettssystemer. Dette mangfoldet i studentmassen gir et stort potensiale for internasjonalisering hjemme.

Den omfattende porteføljen synes samtidig å skape utfordringer for potensielle utreisende studenter, siden enkelte opplever vanskeligheter med å vurdere hvilken institusjon som passer best med hensyn til deres faglige interesser.

I tillegg til Norden og Europa har åtte land status som prioriterte samarbeidspartnere for Norge på kunnskapsfeltet (f.eks. USA, Brasil, Japan, Kina, Russland, India). Studentene etterspør spesielt flere avtaler i USA. De siste 2 årene har vi derfor hatt spesielt fokus på å øke antall utvekslingsmuligheter i USA og etablere utvekslingsmuligheter i Kina. Fakultetet har bl.a. inngått to avtaler med kinesiske institusjoner (Renmin og CUPL) og en ny avtale med en amerikansk Law School (UT Austin School of Law). For tiden er fakultetet i forhandlinger om en utvekslingsavtale med en japansk institusjon (Kyushu University).

Spørsmålene, som må avklares i forbindelse med avtalearbeidet er følgende:

- Savner fagmiljøet noen regioner/land?
- Bør vi ha fokus på en tettere kobling til eksisterende forskningssamarbeid ved nye avtaleinngåelser for å sikre faglig eierskap til avtalene?

- Hvordan kan fakultetet dra bedre nytte av fagmiljøets kontaktnett i forbindelse med avtalearbeidet?

Studie- og undervisningssamarbeid – relevante prosjektmidler

På fakultetet har det hittil vært lite fokus på strategisk internasjonalt studie- og undervisningssamarbeid (f.eks. å etablere felles emner med en partnerinstitusjon) for å øke den internasjonale dimensjonen og kvaliteten i jusstudiet. Et mer strategisk samarbeid på studiesiden vil bidra til tettere og gjensidig nyttige partnerskap. Dette er spesielt viktig med hensyn til amerikanske partnerinstitusjoner. Fakultetet har veldig attraktive og populære avtaler i USA. For å opprettholde disse og etablere nye er det viktig å sikre at samarbeidet også ansees som fordelaktig og attraktivt for de amerikanske partnerne. Et studie- og undervisningssamarbeid der fakultetet bidrar med kompetanse som partnerinstitusjonen(e) ikke innehar, vil anses som fordelaktig og attraktivt. JF, UiB etablerte for eksempel en praksisordning kombinert med undervisning (fokus på opphavsrett) for innreisende Penn State studenter.

Fakultetet kan for eksempel vurdere følgende:

- Etablere felles emner med felles undervisning med utvalgte institusjoner enten ved hjelp av lærerutveksling eller ved hjelp av moderne IKT-løsninger (videokonferanse, videosnutter) – f.eks. er Sverre Blandhol interessert i å etablere et felles kurs sammen med Pepperdine Law
- Samarbeid med Internasjonal Sommerskole (UiO) for å tilby juridiske emner (f.eks. emner etablert sammen med en/flere partnerinstitusjoner) egnet for studenter fra utvalgte partnerinstitusjoner (reservere plasser for partnere)

Det finnes flere programmer, som tilbyr prosjektmidler for å etablere slike prosjekter. Noen av de mest relevante er:

- Erasmus+ (spesielt interessant er tiltakene mobilitet og strategiske partnerskap) – Maria Lundberg søkte om Erasmus+ Global Mobility midler for et prosjekt med Yunnan
- Partnerskapsprogram for Nord-Amerika (mål for programmet er økt studentmobilitet, økt kobling mellom forskning og utdanning samt økt samarbeid med arbeids- og næringsliv)
- NORPART (mål for programmet er å styrke kvaliteten i høyere utdanning i Norge og utviklingsland gjennom utdanningssamarbeid og gjensidig studentmobilitet). Søkt om støtte til samarbeid med Etiopia og Nepal

- INTPART (skal bidra til høyere kvalitet og relevans i faglig samarbeid med utvalgte land, særlig gjennom gode koblinger mellom høyere utdannings- og forskningssamarbeid)

Følgende spørsmål må avklares i denne sammenheng:

- Er det interesse blant fagmiljøet å initiere og utvikle strategisk internasjonalt studie-/undervisningssamarbeid med en/flere partnerinstitusjoner, f.eks. ved å etablere et pilotprosjekt?
- Hvordan motivere fagmiljøet til å utvikle utdanningsprosjekter med relevante partnerinstitusjoner?

Praksismobilitet

Erasmus+ praksismobilitet er utveksling til en bedrift eller organisasjon i Europa. Studenter som reiser på Erasmus+ praksismobilitet får økonomisk støtte til å gjennomføre praksisoppholdet. Oppholdet må vare i minst 2 måneder og det forutsettes at oppholdet godkjennes som del av studentens grad ved UiO. Det må inngås en avtale mellom hver enkelt student, UiO og organisasjonen, der innholdet i oppholdet avklares.

De programansvarlige på «Theory and Practice of Human Rights» og «Public International Law» ønsker å legge til rette for at studenter på disse programmene kan ta i bruk Erasmus+ praksismobilitet i forbindelse med praksisopphold i Europa. Det er visse utfordringer knyttet til å utnytte Erasmus+ praksismobilitet på programmene (f.eks. planlagt uttelling for praksisoppholdet, administrativ prosess, osv.), men vi arbeider med å løse disse.

Flere studenter fra mastergraden i rettsvitenskap har etterspurt muligheten for Erasmus+ stipendmidler i forbindelse med planlagt praksisopphold i Europa. Siden det hittil ikke er mulig å godkjenne et slikt praksisopphold som en del av mastergraden i rettsvitenskap ved UiO, har denne studentgruppen ikke tilgang til Erasmus+ stipendmidlene. Det skaper en del frustrasjon blant enkelte studenter.

Fakultetet tilbyr praksisordning» (10 studiepoeng), men det er ikke mulighet å ta praksis for jusstudenter som reiser ut. Det humanistiske fakultet ved UiO, tilbyr et «Internasjonalt prosjektsemester Europa – Amerika». Prosjektsemesteret er delt mellom eget arbeid med en semesteroppgave og arbeid for en oppdragsgiver og gir 30 studiepoeng.

JF, UiB, holder på å etablere et tilbud til sine studenter, der studentene kan kombinere studier på et kinesisk partneruniversitet med et praksisopphold hos norske eller internasjonale bedrifter og organisasjoner i Kina. Prof. Graver, som nettopp var på partnerbesøk i Kina med SMR, anbefaler at fakultetet prøver å etablere en lignende ordning som JF, UiO.

Ved å legge til rette for praksismobilitet ville fakultetet bidra til en sterkere kobling mellom utdanning og arbeidsliv i internasjonaliseringsarbeidet. Studentene ville da også ha muligheten til å

søke om Erasmus+ stipend (dersom praksisperioden gjennomføres i Europa) og ha mulighet til å motta støtte fra Lånekassen til å gjennomføre et praksisopphold. Forutsetningen er at praksisoppholdet godkjennes som en del av graden og at studenten ikke blir forsinket i studieløpet sitt (ideelt ville derfor være en ordning tilsvarende HF's prosjektsemester, 30 sp uttelling).

- Anser PMR en praksismulighet i utlandet som ønskelig?
- I tilfellet ja, hvordan bør den utformes - ren praksis á la HF's prosjektsemester (30 sp uttelling), en blanding av et utvekslingsopphold på et partneruniversitet og en parallell praksisperiode (à la JF, UiB's opplegg i Kina, samlet sett 30 sp) eller kan begge modeller være aktuelle?
- Hvem fra fagmiljøet bør i tilfellet involveres i utformingen av en slik ordning?

For å utvikle internasjonaliseringsarbeidet på studiesiden er det viktig å få avklart hvilke tiltak det skal fokuseres på fremover og hvem i fagmiljøet som kan/skal involveres i de ulike tiltakene.